

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie białostockim za 2017 r.

Białystok, 2018 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	4
1.1. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów	4
1.2. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4-cyfrowych kodów zawodów	7
2. Analiza umiejętności i uprawnień	9
3. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	10
4. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	12
5. Prognoza lokalnego rynku pracy	19
6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	22
7. Zawody deficytowe i nadwyżkowe – informacja sygnałna za 2017 r.	25
Wnioski	26

Wstęp

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r., poz. 149, art. 9 ust. 1 pkt 9) opracowanie badań, analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest jedną z metod obserwacji, analizy i oceny zjawisk zachodzących na rynku pracy. Umożliwia określenie kierunków, specyfiki oraz stopnia zmian a przede wszystkim opisuje zjawisko kształtowania się popytu na pracę oraz podaży pracy. Pozwala również określić w jakim stopniu zjawisko bezrobocia w danym zawodzie ma charakter strukturalny oraz zdefiniować zawody: deficytowe (to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie), zawody zrównoważone (to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie), zawody nadwyżkowe (to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie). Należy zauważyć, że przedstawiony raport odzwierciedla tylko ogólne tendencje zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy.

W raporcie wykorzystano dane źródłowe z: systemu Syriusz, wyników badań ofert pracy podmiotów publicznych, badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy, Systemu Informacji Oświatowej (MEN). Ze względu na brak kompletnych danych dot. absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz analizy umiejętności i uprawnień, ujęcie tych zagadnień nie jest ujęciem całkowitym i kompletnym i ogranicza się do przedstawionych danych.

Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku, działa na terenie dwóch powiatów: powiatu ziemskiego i powiatu grodzkiego – miasto Białystok. Dlatego też przeprowadzona analiza została sporządzona osobno dla każdego z nich, jednakże wnioski dotyczą już obu powiatów - łącznie.

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

W skład powiatu ziemskiego wchodzi 15 gmin: Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Kościelne, Juchnowiec Kościelny, Gródek, Michałowo, Supraśl, Tykocin, Wasilków, Zabłudów, Zawady, Łapy, Suraz, Poświętne, Turośń Kościelna.

Na koniec grudnia 2017 r. zamieszkiwało go 146 254 osoby. Działają tu łącznie 12 963 podmioty, w większości są to niewielkie firmy o lokalnym zasięgu działania. Natomiast w nieznacznym stopniu są tu reprezentowane duże firmy o ogólnopolskiej i szerszej skali działania.

Dominującymi sektorami gospodarki na terenie powiatu są: handel i naprawy, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa. Znaczna część osób zatrudniona jest również w rolnictwie. Ponadto, mając za cel zwiększenie szans na ożywienie ekonomiczne lokalnego rynku pracy, uruchomiono na terenie Czarnej Białostockiej - Podlaski Park Przemysłowy. Inną inwestycją na terenie Powiatu, mającą ten sam cel, było utworzenie - Podstrefy Łapy Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Na dzień 31 grudnia 2017 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku zarejestrowanych było 5 010 osób z terenu powiatu ziemskiego, co stanowi 36,1% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu powiatu białostockiego na koniec roku 2017 zmniejszyła się o 15,8% w porównaniu do analogicznego okresu z 2016 r.

Stopa bezrobocia na terenie powiatu białostockiego w grudniu 2017 r. wyniosła 10,2%, spadła o 2,3 punkta procentowego w stosunku do 2016 r.

1.1. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów

Największy napływ osób bezrobotnych w 2017 r. obserwowaliśmy w następujących grupach zawodów: sprzedawcy sklepowi (ekspedienty), technicy mechanicy, mechanicy pojazdów samochodowych, specjaliści do spraw administracji i rozwoju czy ślusarze i pokrewni.

Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia wystąpił m.in. w grupach:

• Technicy technologii chemicznej i pokrewni	100,00
• Kierownicy biura	100,00
• Operatorzy wprowadzania danych	100,00
• Drukarze	100,00
• Introligatorzy i pokrewni	100,00
• Monterzy linii elektrycznych	100,00
• Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	100,00
• Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	100,00

- Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni 100,00

Do grup zawodów, w których wskaźnik płynności w 2017 r. jest najwyższy możemy m.in. zaliczyć:

Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
• Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	5,00
• Agenci ubezpieczeniowi	4,00
• Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	4,00
• Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	3,00
• Technicy technologii chemicznej i pokrewni	3,00
• Mechanicy precyzyjni	3,00
• Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	3,00
• Blacharze	2,55
• Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	2,50
• Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	2,50
• Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	2,50
• Fotografowie	2,33
• Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	2,25
• Zaopatrzeniowcy	2,13

Do grup zawodów, w których wskaźnik płynności w 2017 r. jest najniższy możemy m.in. zaliczyć:

Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
• Kierownicy do spraw finansowych	0,00
• Fizycy i astronomowie	0,00
• Specjaliści nauk o Ziemi	0,00
• Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,00
• Dziennikarze	0,00
• Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	0,00
• Aktorzy	0,00
• Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	0,00
• Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,00
• Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,00

- Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich

0,00

W 2017 r. w Centralnej Bazie Ofert Pracy (PUP, OHP, EURES) zostało zarejestrowanych 2 530 ofert pracy pochodzących od pracodawców prowadzących działalność na terenie powiatu białostockiego. Do tut. Urzędu pracodawcy z terenu powiatu białostockiego zgłosili 2513 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (np. staże, prace społecznie użyteczne). Ponadto firmy zamieściły w Internecie 264 propozycje zatrudnienia (ponad dwa razy więcej niż w roku 2016).

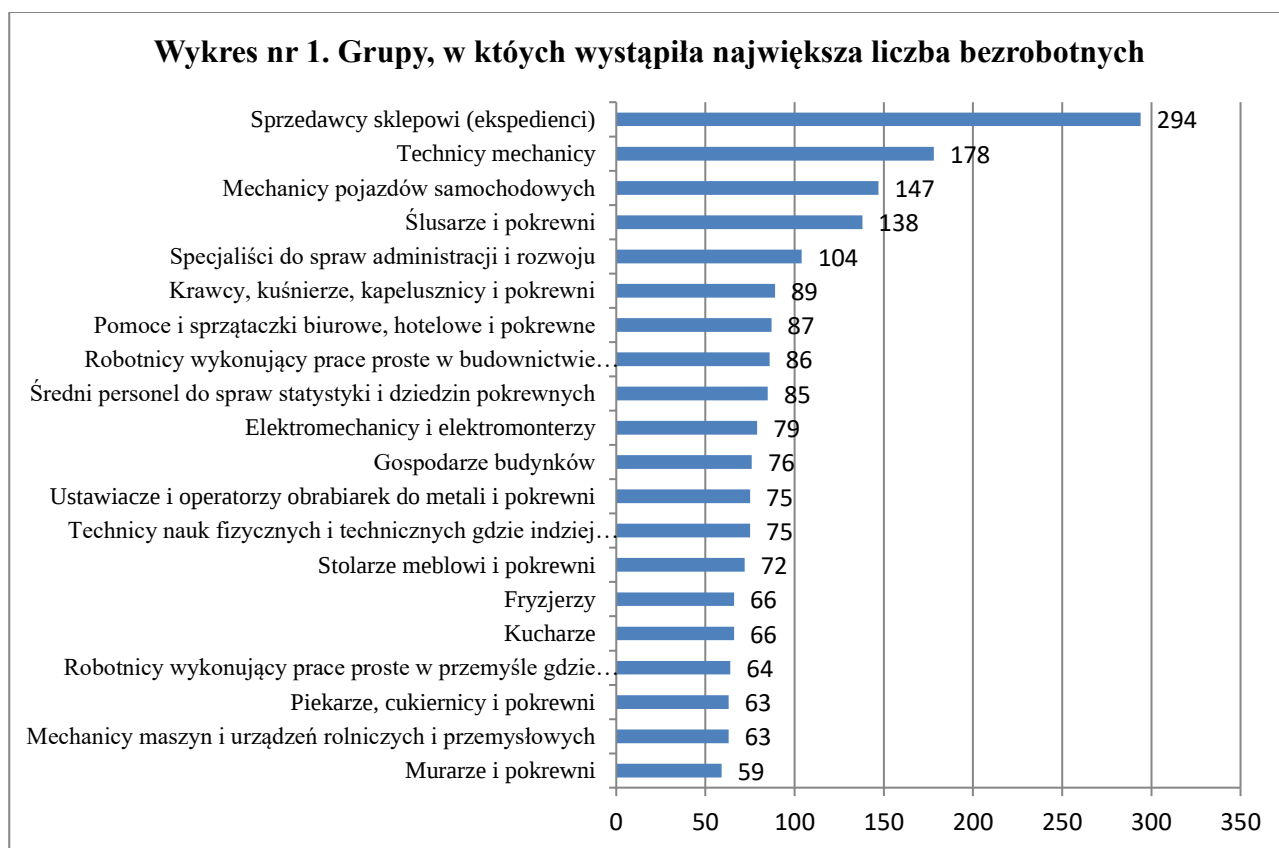
Wśród ofert pracy zgłoszonych do Urzędu największą grupę stanowiły oferty dla robotników przemysłowych i rzemieślników (42,01%). Spośród ofert pracy zgłoszonych w internecie najliczniejszą grupę stanowili specjaliści (39,39%).

Tabela nr 1. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2017 r.

Nazwa wielkiej grupy zawodów	Wskaźnik struktury (%)				Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy	
	oferty pracy w PUP		oferty pracy w Internecie			
	2016 r.	2017 r.	2016 r.	2017 r.	2016 r.	2017 r.
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	15	15	3	4	0,16	0,39
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	301	298	2	31	5,03	1,00
pracownicy biurowi	147	133	14	13	0,35	1,07
pracownicy usług i sprzedawcy	592	400	5	35	3,95	1,19
pracownicy wykonujący prace proste	334	345	0	16	-	2,25
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	911	1063	0	2	-	55,46
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	20	34	0	0	-	-
specjaliści	120	123	27	104	0,15	0,12
technicy i inny średni personel	136	119	35	59	0,13	0,21
Ogółem	2499	2530	86	264	-	-

Najwyższy wskaźnik niedopasowania ofert pracy wystąpił w grupie robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Najniższy natomiast w grupie specjalistów i techników i innego średniego personelu.

1.2. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4-cyfrowych kodów zawodów

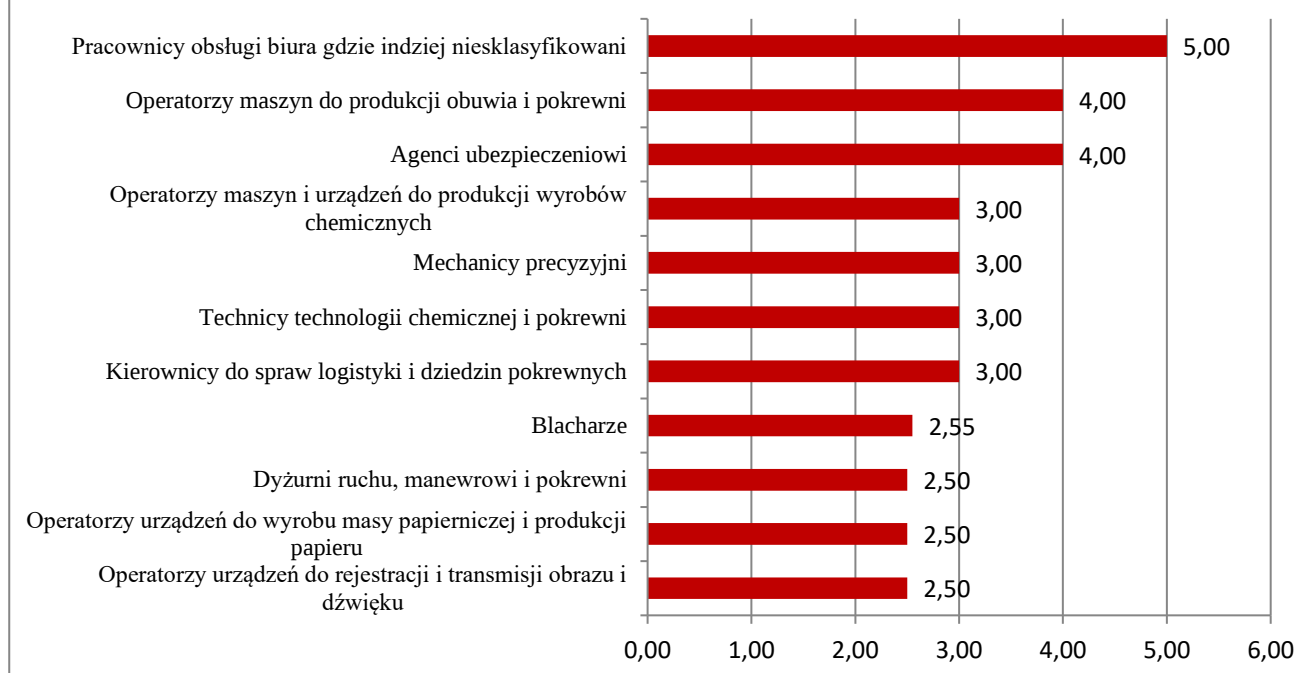
Największa liczba bezrobotnych wystąpiła wśród sprzedawców sklepowych. Znacznie mniej zarejestrowano m.in. murarzy i pokrewnych, piekarzy, cukierników i pokrewnych, kucharzy i fryzjerów.

Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia odnotowano m.in. w grupach zawodów:

Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
• Technicy technologii chemicznej i pokrewni	100,00
• Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	100,00
• Agenci ubezpieczeniowi	100,00
• Pracownicy biur informacji	100,00
• Formierze odlewniczy i pokrewni	100,00

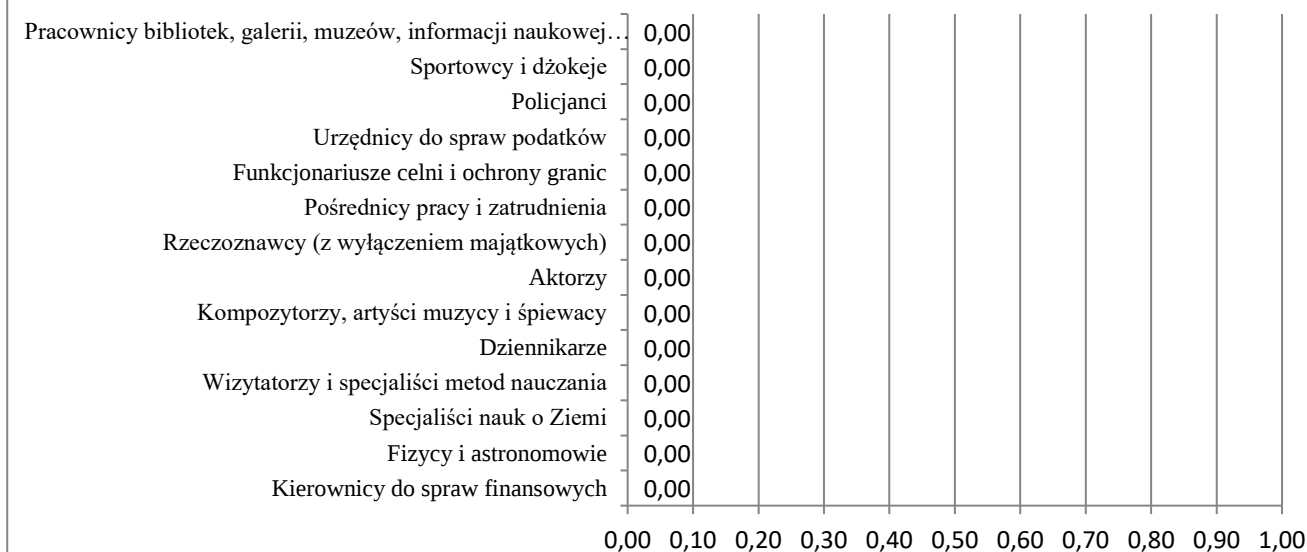
- Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów 100,00
- Drukarze 100,00
- Introligatorzy i pokrewni 100,00
- Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych 100,00

Wykres nr 2. Grupy zawodów o najwyższym wskaźniku płynności bezrobotnych

Najwyższy wskaźnik płynności bezrobotnych określono dla następujących grup zawodów: pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani, agenci ubezpieczeniowi, operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni.

Wykres nr 3. Grupy zawodów o naniższym wskaźniku płynności bezrobotnych

Spośród wszystkich grup zawodów wyodrębniono m.in. grupy zawodów o najniższym wskaźniku płynności bezrobotnych: kierownicy do spraw finansowych, fizycy i astronomowie, specjaliści nauk o Ziemi, dziennikarze, aktorzy.

2. Analiza umiejętności i uprawnień

Ze względu na niekompletne dane w informacji sygnałnej z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie ma możliwości dokonania analizy umiejętności i uprawnień według wielkich grup zawodowych.

Tabela 2. Bezrobotni bez zawodu w 2017 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	5 957	917	15,39%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	1 538	516	33,55%
zasadnicze zawodowe	1 463	60	4,10%
średnie ogólnokształcące	619	213	34,41%
policealne i średnie zawodowe	1 517	126	8,31%
wyższe	820	2	0,24%

wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	791	56	7,08%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	479	91	19,00%
liceum ogólnokształcące	389	154	39,59%
liceum profilowane	28	12	42,86%
technikum uzupełniające	8	0	0,00%
liceum uzupełniające	27	3	11,11%
szkoła policealna	177	22	12,43%
wyższa	789	2	0,25%
brak danych źródłowych	3 269	577	17,65%

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

Bezrobotni bez zawodu stanowili 15,39% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w 2017 r. Wśród nich największą grupę – 34,41% stanowiły osoby, które otrzymały wykształcenie średnie ogólnokształcące. Natomiast 33,55% bezrobotnych bez zawodu uzyskało wykształcenie gimnazjalne lub niższe.

Biorąc pod uwagę typ ukończonej szkoły możemy zauważyć, że największy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych bez zawodu jest wśród absolwentów liceów profilowanych (42,86%) i liceów ogólnokształcących (39,59%). Najmniejszy odsetek dotyczy absolwentów szkół wyższych (0,25%) i zasadniczych szkół zawodowych (7,08%).

3. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Tabela nr 3. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	33	27	37	21	112,12%	63,64%
szkoła przysposabiająca do pracy			0	0		
technikum	109	45	53	14	48,62%	12,84%

liceum ogólnokształcące	182	0	28	9	15,38%	4,95%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające	0	0	0	1		
szkoła policealna	0	0	28	19		

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Na koniec maja 2017 r. najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród absolwentów techników.

Tabela nr 4. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2017 roku (cd.)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa			14	
szkoła przysposabiająca do pracy			0	
technikum	56	11	42	75,00%
liceum ogólnokształcące	130		32	24,62%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			1	
szkoła policealna	13		19	146,15%

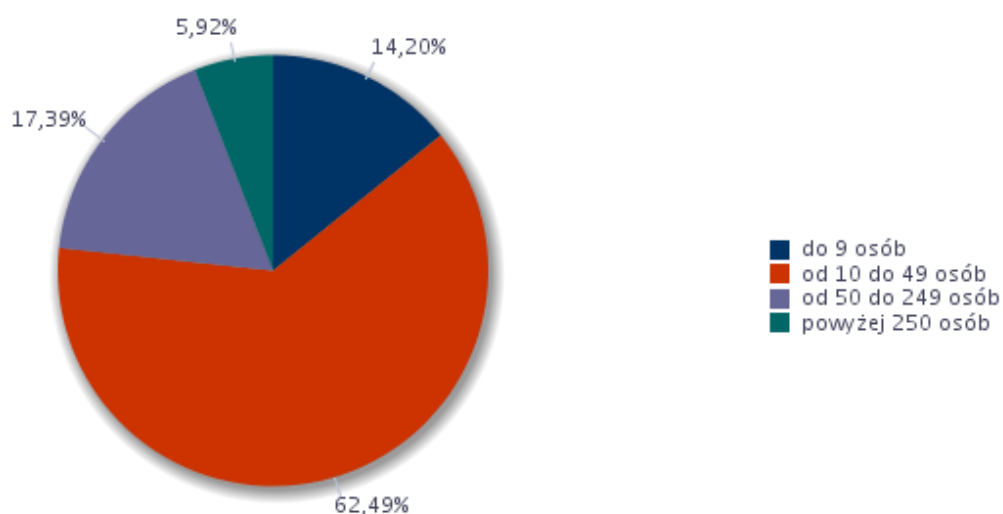
* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Na koniec grudnia 2017 r. najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród absolwentów techników i liceów ogólnokształcących.

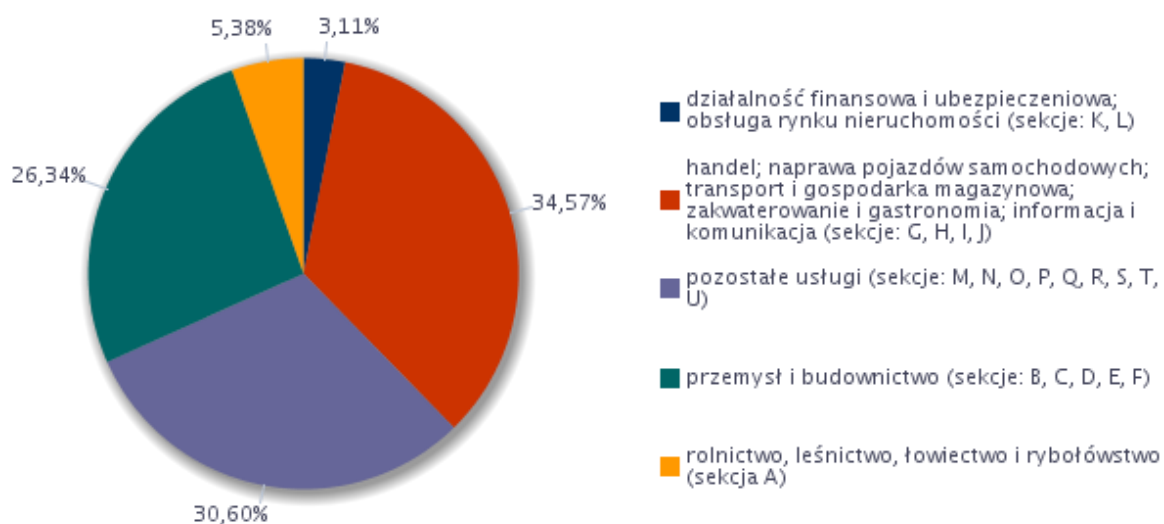
4. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

W badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw w powiecie białostockim wzięło udział 89 przedsiębiorstw. Większość z nich (41) zatrudniała do 49 osób. Tylko 2 przedsiębiorstwa zatrudniały powyżej 250 pracowników.

Rysunek 1. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

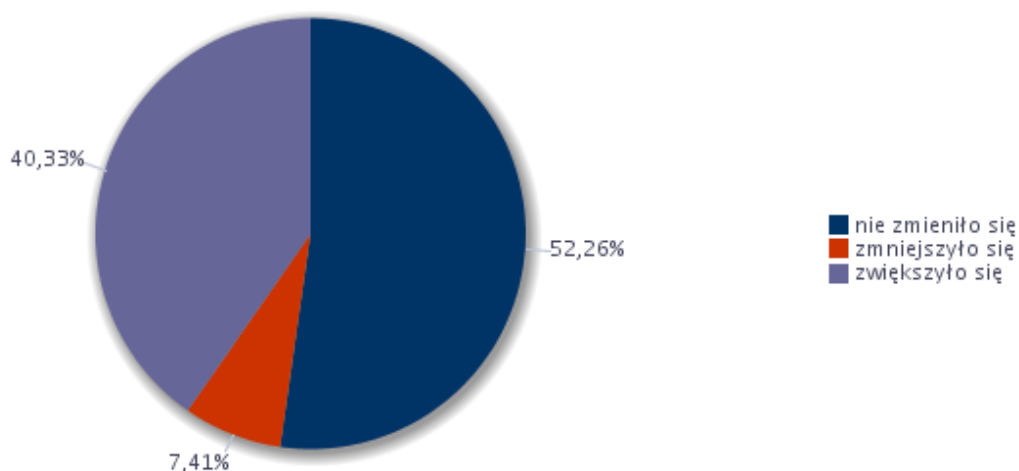

Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności

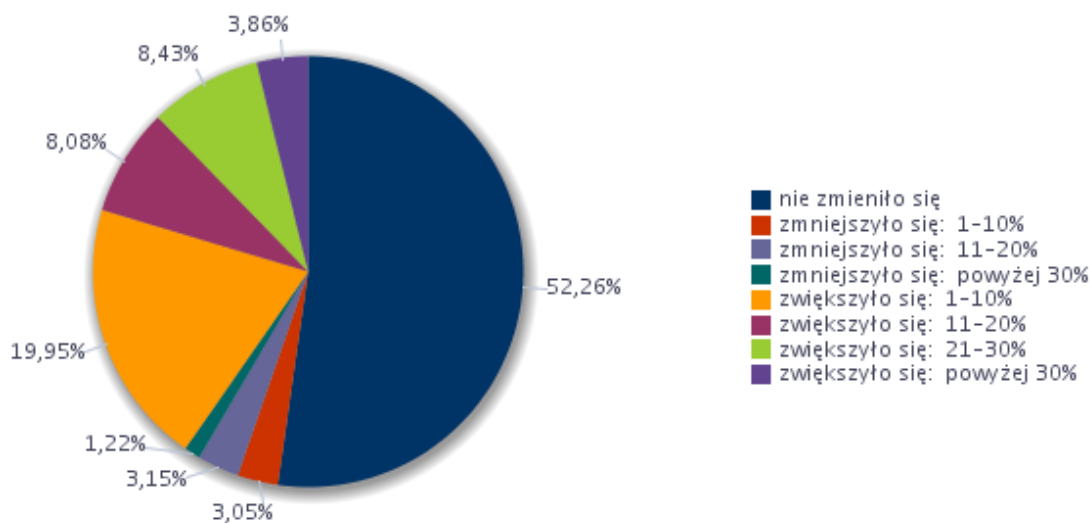
Badane przedsiębiorstwa działały głównie w handlu; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (34,57%) oraz w pozostałych usługach (30,60%).

Rysunek 3.1. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku

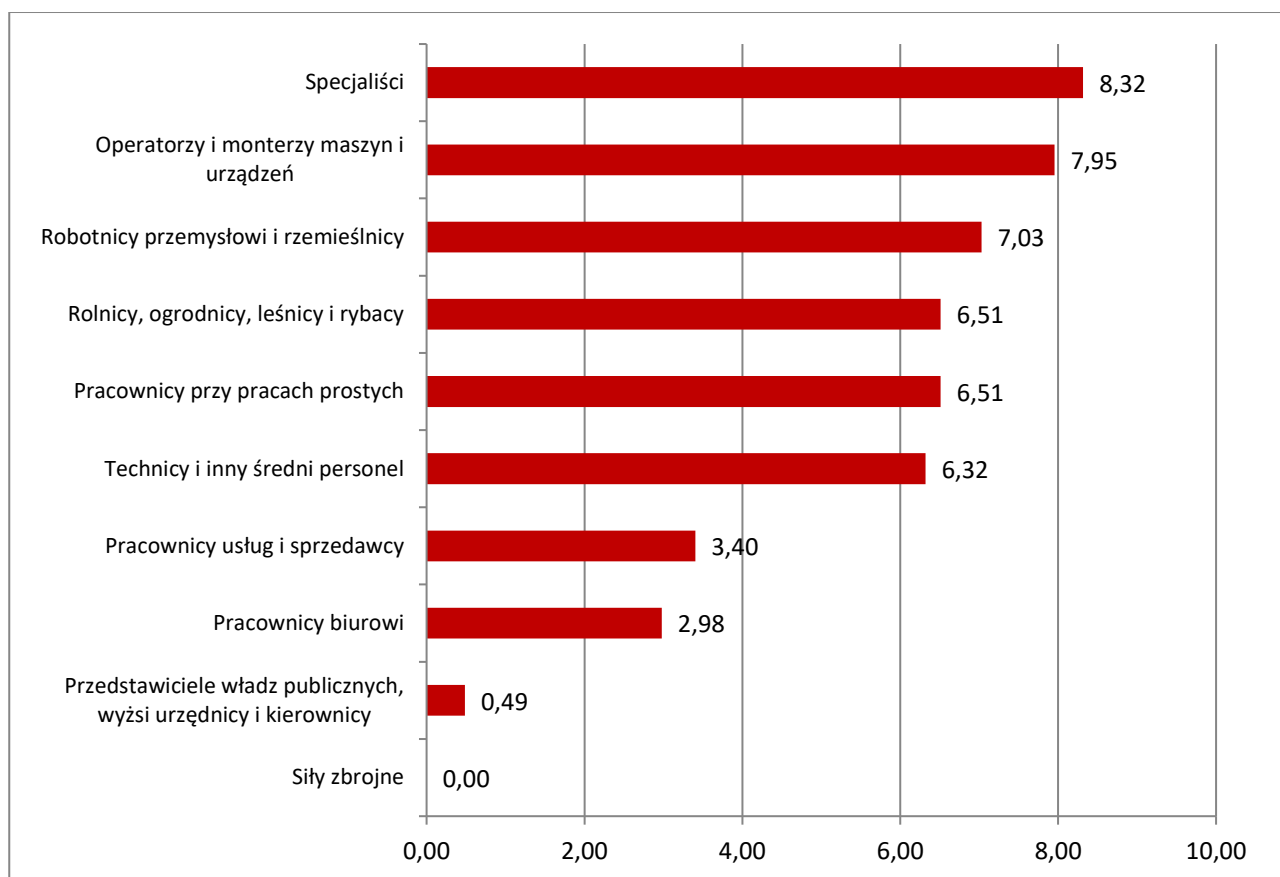

W 2016 r. w badanych przedsiębiorstwach zatrudnienie zwiększyło się w 40,33% firm, zmniejszyło się w 4,41%, natomiast nie zmieniło się w 52,26%.

Rysunek 3.2. Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku w ujęciu szczegółowym

Rysunek 4. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto wystąpił m.in. w grupach zawodów: specjaliści (8,32), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (7,95), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7,03). Najniższy wystąpił w grupach: siły zbrojne (0) oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (0,49).

W 2017 r. przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników m.in. w następujących zawodach:

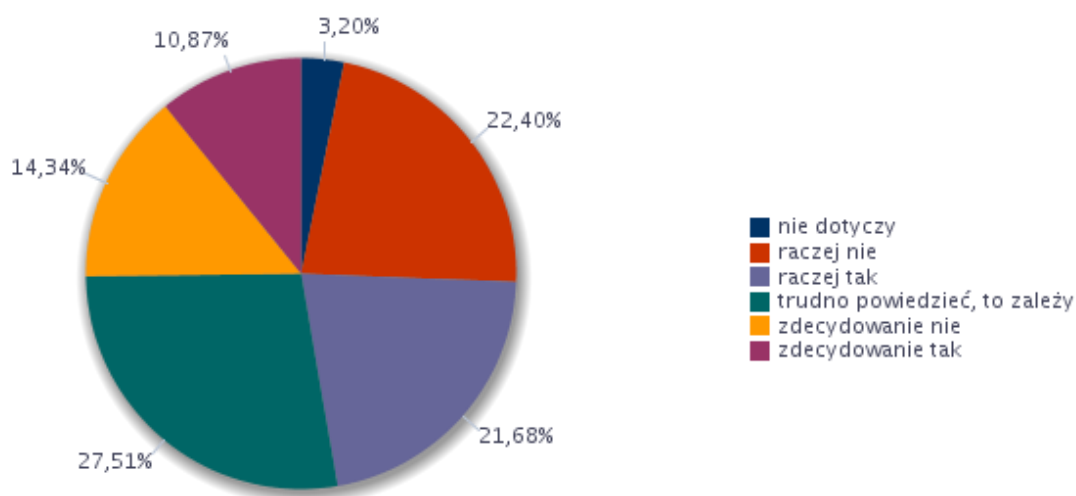
- Administrator zintegrowanych systemów zarządzania
- Agent celny
- Cieśla
- Dietetyk
- Kierowca samochodu ciężarowego
- Kierownik działu logistyki
- Kontroler jakości wyrobów przemysłowych
- Magazynier
- Murarz
- Nauczyciel chemii
- Nauczyciel fizyki i astronomii
- Nauczyciel geografii
- Nauczyciel języka obcego

- Nauczyciel języka polskiego
- Nauczyciel przedszkole
- Operator maszyn rolniczych
- Operator obrabiarek skrawających
- Operator wtryskarki
- Opiekunka dziecięca
- Pomocniczy robotnik budowlany
- Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani
- Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
- Robotnik gospodarczy
- Specjalista do spraw kluczowych klientów
- Specjalista do spraw sprzedaży
- Specjalista sprzedaży internetowej
- Sprzedawca
- Stolarz
- Technik prac biurowych
- Wozak zrywkarz

Pracodawcy najczęściej oczekiwali od pracowników następujących umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy własnej
- współpraca w zespole
- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
- doświadczenie zawodowe
- komunikacja ustna / komunikatywność
- wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
- czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
- wykonywanie obliczeń
- obsługa komputera i wykorzystanie Internetu

Rysunek 5. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2017 roku

Część pracodawców (36,74%) nie deklaruje problemów z pozyskiwaniem nowych pracowników. Problem ten dotyczy 32,55% badanych przedsiębiorców.

W 2017 r. pracodawcy mieli największy problem ze znalezieniem odpowiednich kandydatów do pracy m.in. w następujących elementarnych grupach zawodów:

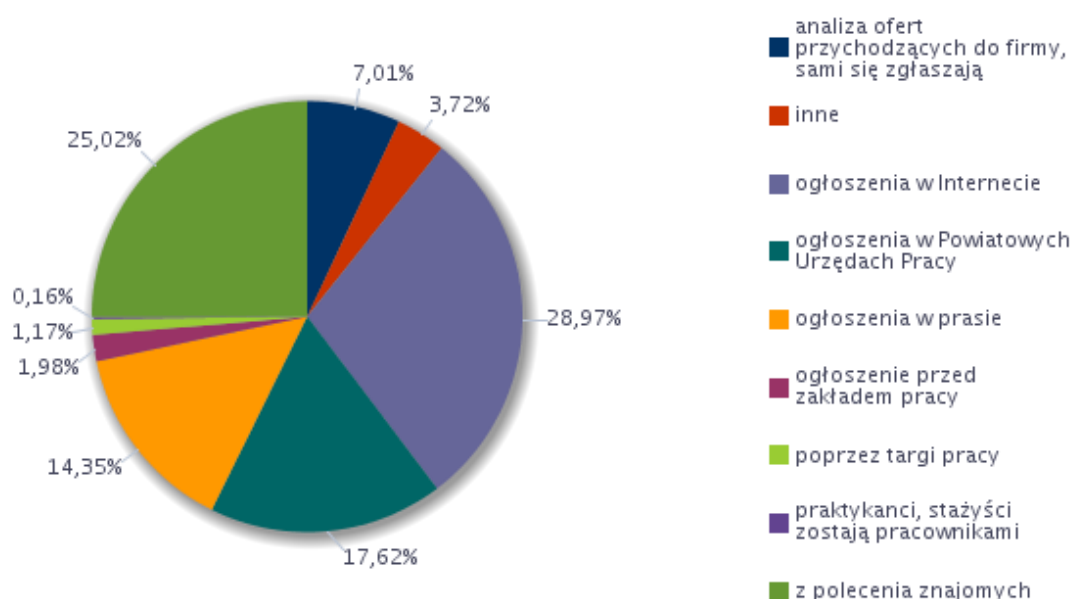
- Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
- Cieśle i stolarze budowlani
- Dietetycy i żywieniowcy
- Fizjoterapeuci
- Kierowcy samochodów ciężarowych
- Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych
- Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni
- Magazynierzy i pokrewni
- Murarze i pokrewni
- Operatorzy maszyn do szycia
- Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
- Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych
- Pielęgniarki z tytułem specjalisty
- Pracownicy obsługi biurowej
- Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej
- Przedstawiciele handlowi
- Robotnicy leśni i pokrewni
- Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych
- Specjaliści do spraw reklamy i marketingu

- Spedytorzy i pokrewni
- Sprzedawcy sklepowi
- Stolarze meblowi i pokrewni
- Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani
- Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni

Z przeprowadzonej analizy wynika, że pracodawcy najczęściej oczekiwali od pracowników następujących umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy własnej
- komunikacja ustna / komunikatywność
- wykonywanie obliczeń
- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
- współpraca w zespole
- obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych

Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników

Badani przedsiębiorcy najczęściej poszukiwali pracowników przez:

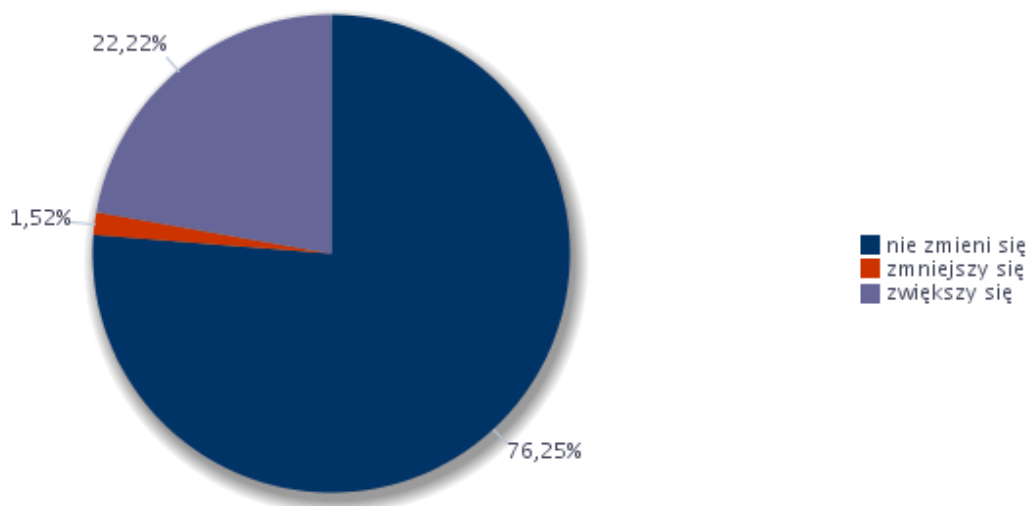
- ogłoszenia w Internecie (28,97%)
- z polecenia znajomych (25,02%)
- Powiatowy Urząd Pracy (17,62%)
- Ogłoszenia w prasie (14,35%)

Wskaźnik struktury dla zawodów, w których pracodawcy z terenu powiatu białostockiego najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku (wybrane zawody):

Zawód	Wskaźnik struktury
• Kierowca samochodu ciężarowego	5,65%
• Nauczyciel przedszkola	5,31%
• Specjalista do spraw sprzedaży	4,97%
• Przedstawiciel handlowy	3,24%
• Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	2,65%
• Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	2,65%
• Operator maszyn introligatorskich	2,65%
• Operator obrabiarek skrawających	2,65%
• Operator wtryskarki	2,65%
• Opiekun w domu pomocy społecznej	2,65%
• Pomocnik mleczarski	2,65%
• Asystent nauczyciela przedszkola	2,56%
• Cieśla	2,56%
• Dietetyk	2,56%
• Główny księgowy	2,56%
• Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	2,56%
• Księgowy	2,56%
• Kucharz	2,56%
• Magazynier	2,56%
• Mechanik maszyn rolniczych	2,56%
• Murarz	2,56%
• Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	2,56%
• Opiekunka dziecięca	2,56%
• Pielęgniarka	2,56%
• Pomocniczy robotnik budowlany	2,56%
• Robotnik gospodarczy	2,56%
• Sprzedawca w branży przemysłowej	2,56%
• Sprzedawca	2,56%
• Tartacznik	2,56%
• Technik mechanik	2,56%
• Zaopatrzeniowiec	2,56%
• Zbrojarz	2,56%

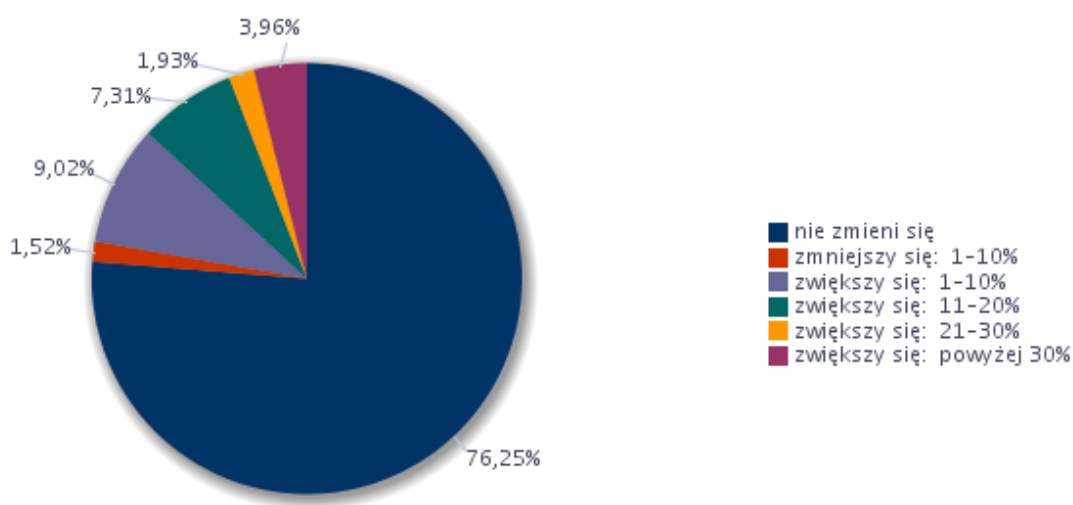
5. Prognoza lokalnego rynku pracy

Rysunek 7.1. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku

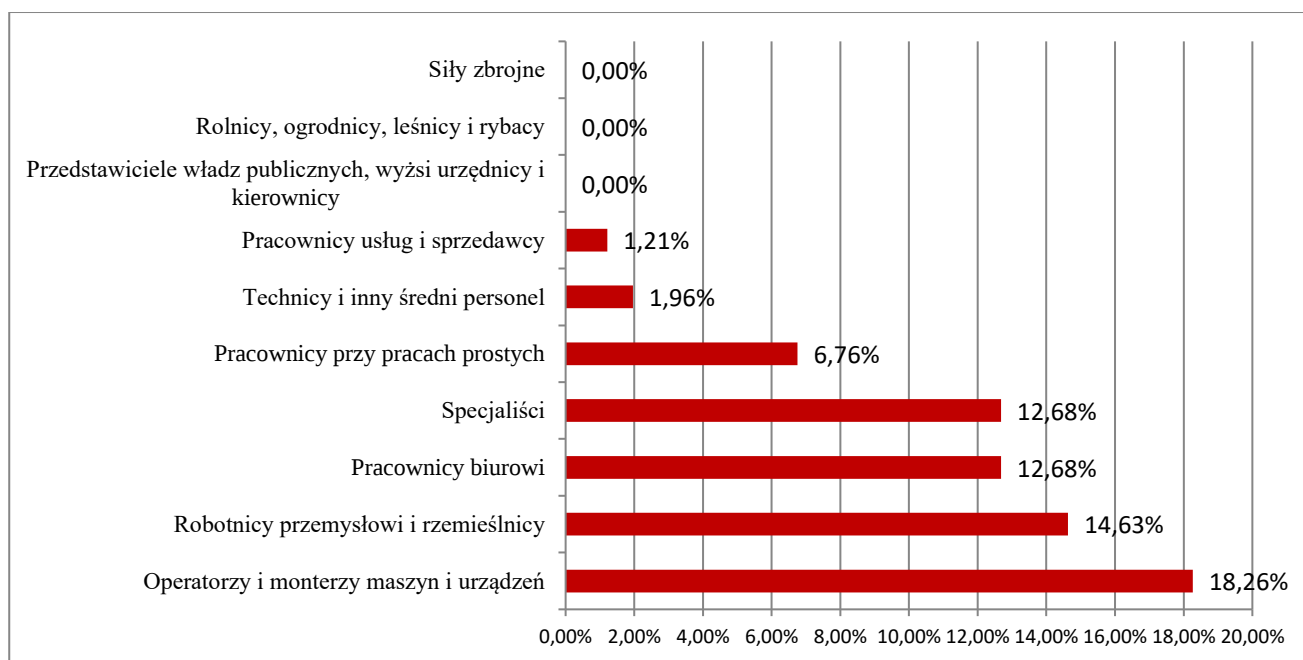
W 2018 r. przedsiębiorcy w większości (76,25%) nie planują zmian w liczbie zatrudnionych pracowników. Zwiększenie zatrudnienia planuje 22,22% badanych, natomiast zmniejszenie zatrudnienia planuje 1,52% badanych przedsiębiorstw.

Rysunek 7.2. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 r. w ujęciu szczegółowym

Obserwując wykres dotyczący szczegółowego ujęcia przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu możemy zauważyć, że w 2018 r. w ponad 76% przedsiębiorstw stan zatrudnienia nie ulegnie zmianie.

Rysunek 8. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2017 roku w ujęciu szczegółowym

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto dotyczy operatorów i monterów maszyn i urządzeń, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników biurowych. Najniższy wskaźnik (0) wystąpił w grupach: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz siły zbrojne. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 r. wynosi 2%.

Wskaźnik struktury dla zawodów w jakich firmy mają zamiar zatrudnić pracowników w nadchodzącym roku (wybrane zawody o najwyższym wskaźniku):

Zawód	Wskaźnik struktury
• Kierowca samochodu dostawczego	8,46%
• Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	8,46%
• Specjalista do spraw sprzedaży	8,46%
• Magazynier	6,41%
• Kierowca samochodu ciężarowego	5,39%
• Operator maszyn introligatorskich	4,52%
• Nauczyciel przedszkola	4,36%
• Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw	4,36%

sztucznych	
• Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	4,36%
• Operator ładowarki	4,36%
• Pomocniczy robotnik budowlany	4,36%
• Spawacz	4,36%
• Tartacznik	4,36%
• Ślusarz	4,36%
• Przedstawiciel handlowy	2,32%
• Krawiec	1,16%
• Operator koparki	1,16%
• Operator sprzętu ciężkiego	1,16%
• Pielęgniarka - specjalista pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania	1,16%
• Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,16%
• Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	1,16%
• Sprzedawca	1,16%
• Szwaczka maszynowa	1,16%

Pracodawcy najczęściej oczekują od przyszłych pracowników następujących umiejętności:

- doświadczenie zawodowe
- komunikacja ustna / komunikatywność
- planowanie i organizacja pracy własnej
- sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
- współpraca w zespole
- czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
- dodatkowe uprawnienia
- wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków

6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie.

Tabela nr 4. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku.

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio miesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1,67	5,58	0,30	50,00	1,00	0,00	0,00
8157	Operatorzy maszyn do prania	0,75	1,08	0,69		1,50	7,69	0,00
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,58	0,67	0,87			37,50	12,50
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	1,17	1,33	0,88		1,00	0,00	0,00

Tabela nr 5. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku.

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	22
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	18
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	3
9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	2

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio miesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+ EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3144	Technicy technologii żywności	39,75	0,08	477,00	53,49	0,94	0,00	0,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	12,33	0,08	148,00	71,43	0,83	100,00	0,00
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	5,92	0,08	71,00	71,43	0,88	100,00	100,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	4,75	0,08	57,00	80,00	0,75	100,00	100,00
9613	Zamiatacze i pokrewni	13,17	0,42	31,60	66,67	0,64	0,00	0,00
7115	Cieśle i	25,25	5,83	4,33	75,00	0,82	1,45	0,00

	stolarze budowlani							
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	23,33	5,83	4,00	68,18	0,96	19,30	0,00

W wyniku analizy elementarnych grup zawodów otrzymano:

- 4 grupy zawodów deficytowych
- 4 grupy o maksymalnej nadwyżce
- 7 grup zawodów nadwyżkowych

7. Zawody deficytowe i nadwyżkowe – informacja sygnałna za 2017 r.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód deficytowy	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
		Operatorzy maszyn do prania
		Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Technicy technologii żywności
		Maszyniści kotłów parowych i pokrewni
		Konsultanci i inni pracownicy biur podróży
		Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)
		Zamiatacze i pokrewni
		Cieśle i stolarze budowlani
		Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Filozofowie, historycy i politolodzy
		Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych
		Operatorzy centrali telefonicznych
		Gońcy, bagażowi i pokrewni

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Wnioski

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych od 2015 r. przeprowadzany jest według nowej metodologii. Z uwagi na brak pełnych danych dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz analizy umiejętności i uprawnień, niemożliwe było kompleksowe ujęcie tych zagadnień. Ponadto przeprowadzenie monitoringu według nowej metodologii uniemożliwia pełne porównanie danych do lat poprzednich, w związku z tym niniejsze opracowanie skupia się na danych możliwych do porównania.

Na dzień 31.12.2017 r. w ewidencji PUP zarejestrowanych było 17 270 osób bezrobotnych, tj. o 3 383, czyli o 19,6% mniej niż w końcu 2016 r. Z tej ogólnej liczby powiat grodzki zamieszkiwały 8 877 osób, a powiat ziemski 5 010 osób. W okresie styczeń – grudzień 2017 r. pracodawcy zgłosili do PUP 10 471 ofert pracy (o 1 059 ofert pracy więcej niż w 2016 r., czyli o 11,3% więcej niż w analogicznym okresie w 2016 r.).

Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2017 r. wynosiła:

- 7 % w powiecie grodzkim, tj. o 2,7% mniej w stosunku do 31.12.2016 r.
- 10,2% w powiecie ziemskim, tj. o 2,3% mniej niż 31.12.2016 r.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych najwięcej osób legitymowało się zawodem:

- sprzedawca – 942 (5,5% ogółu)
- ślusarz – 275 (1,6% ogółu)
- technik ekonomista – 221 (1,3% ogółu)
- pomocniczy robotnik budowlany – 218 (1,3% ogółu)
- specjalista administracji publicznej – 202 (1,2% ogółu)
- kucharz – 187 (1,1% ogółu)
- ekonomista – 177 (1% ogółu)
- technik mechanik – 157 (0,9% ogółu)
- pedagog – 144 (0,8% ogółu)

Wśród noworejestrujących się (19 934 osób) zaobserwowano podobne tendencje:

- sprzedawca – 1151 (5,8% ogółu nowozarejestrowanych)
- ekonomista – 323 (1,6% ogółu)
- ślusarz – 308 (1,5% ogółu)
- pomocniczy robotnik budowlany – 307 (1,5% ogółu)
- kucharz – 294 (1,5% ogółu)
- technik ekonomista – 283 (1,4% ogółu)
- specjalista administracji publicznej – 280 (1,4% ogółu)
- pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 268 (1,3% ogółu)
- pedagog – 241 (1,2% ogółu)
- technik mechanik – 227 (1,1% ogółu)
- mechanik pojazdów samochodowych – 212 (1,1% ogółu)
- krawiec – 190 (1% ogółu)
- magazynier – 186 (0,9% ogółu)

- asystent prawny – 181 (0,9% ogółu)
- technik budownictwa 174 (0,8% ogółu)
- murarz – 153 (0,8% ogółu)

Najmniej osób zarejestrowało się m.in. w zawodach:

- kierownik biura podróży
- geolog
- inżynier energetyki
- doradca inwestycyjny
- specjalista do spraw zamówień publicznych
- przedstawiciel medyczny
- archeolog
- laborant chemiczny
- kinooperator
- instruktor nauki jazdy
- zdun
- zegarmistrz
- maszynista
- zwrotniczy
- operator maszyn drogowych

W 2017 r. przeprowadzono badanie kwestionariuszowe 182 przedsiębiorstw z terenu działania Urzędu, z którego wynika, że pracodawcy najczęściej mieli problem ze znalezieniem pracowników w następujących grupach zawodów:

- cieśle i stolarze budowlani
- murarze i pokrewni
- fizjoterapeuci
- kelnerzy
- kucharze
- magazynierzy i pokrewni
- kierowcy samochodów osobowych i dostawczych
- operatorzy maszyn do szycia
- sprzedawcy sklepowi

Z badania przedsiębiorstw wynika również, że w bieżącym roku pracodawcy planują zatrudnić pracowników m.in. w następujących zawodach:

- kierowca samochodu dostawczego
- magazynier
- operator obrabiarek sterowanych numerycznie
- spawacz
- ślusarz
- krawiec

- szwaczka maszynowa
- operator sprzętu ciężkiego
- kucharz
- pomoc kuchenna
- sprzedawca
- specjalista do spraw sprzedaży
- programista aplikacji

Na lokalnym rynku pracy duże znaczenie odgrywają nowe miejsca pracy tworzone przy wsparciu tut. Urzędu. W 2017 r. Urząd udzielił wsparcia w postaci:

- 578 prac interwencyjnych,
- 72 robót publicznych,
- 569 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- 256 refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych,
- 760 staży (w tym 87 w ramach bonu),
- 133 prac społecznie użytecznych,
- 268 refundacji części kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia,
- 36 dofinansowań zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- 15 bonów zatrudnieniowych,
- 140 bonów na zasiedlenie.

Pracodawcy korzystający ze wsparcia w postaci prac interwencyjnych najczęściej zatrudniali nowych pracowników na stanowiskach: kierowca, sprzedawca, referent, magazynier, robotnik ogólnobudowlany. Roboty publiczne najczęściej realizowano na stanowiskach: robotnik gospodarczy, pomoc biurowa, opiekun w Ośrodku Pomocy Społecznej, sprzątac, pomoc kuchenna. Miejsca pracy tworzone w wyniku refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego najczęściej powstawały na stanowiskach: pracownik fizyczny/budowlany, pomoc kuchenna, sprzątac posesji, sprzedawca, monter, sprzedawca, przedstawiciel handlowy, pracownik biurowy, księgowa, nauczyciel. Bezrobotni najczęściej odbywali staże na stanowiskach: referent, podinspektor, pracownik biurowy, sprzedawca, księgowa/pomoc księgowej. Prace społecznie użyteczne odbywały się na stanowiskach: robotnik gospodarczy, opiekun os. Starszych, pomoc biurowa, pomoc administracyjna, pomoc kuchenna. Natomiast osoby otrzymujące jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej rozpoczynały ją najczęściej w branżach: działalność usługowa, handel i produkcja.

W analizowanym okresie znacznie wzrosła również ilość propozycji zatrudnienia wpływających do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku w postaci wolnych zgłoszeń. W 2017 r. pracodawcy zgłosili o 1 059 więcej ofert pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, czyli o 11,3 % więcej niż w roku 2016.

Nie bez znaczenia dla kondycji lokalnego rynku pracy jest funkcjonowanie na terenie działania Urzędu podstref: Podstrefy Białostockiej Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefy Łapy Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej a także Białostockiego Parku Naukowo - Technologicznego.